

Изази суботом

ЦИЛЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.

За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 круна, на по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.

Претплата се прима само у год. и полугодишњим роковима.

Поједини број 20 хелера.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Цетиње, у суботу 11. марта 1906.

Главни уредник: Милош Живковић

Претплата се шаље поштом својом уштинцом, само и непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Петру Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор. Дошле се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају. За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 хелера за први пут, а за сваки даљи пут по 2 хелера.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— Њ. Њ. В. В. Књаз Мирко и Књагиња Наталија били су прошле сриједи на Цетињу, и у четвртак су се вратили на Рајеку.

— Господин Максимов, оvd царско-руски посланик, са госпођом по вратио се је у Дубровник.

— На мјесто с. Жулијана наименован је за француског војног аташеа госп. де Томасон, брвентиран артиљеријски капетан.

Рат рату

Повосимо се тековинама модерне културе, које су више спољашњег него ли унутрашњег значаја, а дух и срце остали су нам исти као и прије много вијекова. Модерни човјек за неколико дана преброди најшире океане, на које прије Христа није смио ни да се навезе; на експресним возовима муњевитом брзином на једном крају свијета устаје, на другом лијеже; у ваздушним лоптама диже се небу под облаке; путем телеграфа и телефона дозива друг друга с краја свијета, смијешном правећи службу царевих гласника у старом и средњем вијеку. Човјек је усавршио средство за борбу с елементима, али и са човјеком, — воли Боболов лист „Форверц“. Постао се да своје умно и физичко способности употреби само на то да му лично буде удобније, и зато се користио у пуној мјери снагом елемената у природи, проналасцима свога ума и природним благима. Ша у колико данас стојимо боље но прије много вијекова? — пита се социјална демократија. Да ли да кажемо да је данас боље зато, што имамо железнице, пароброде, банке, задруге, батоне, телеграфе? По чему је данас боље него ли онда, кад су Вавилоњани јуришали на зидине старо древног Јерусалима; кад су људи мало знали и умјели али с малим били задовољни; кад се отимало и плачало у име силе и песнице исто онако као што се и данас отима у име хришћанства и човјекољубља? Зар је данас боље робовима капитала, невоље, економске надмоћности противника, него ли робовима римских цезара и сиракушких тирана? Грвимо се кад гледамо јединствену Верешчагинову самаркандску тамницу, у којој лежи робље емирске туркестанске ђуди, а не грвимо се кад хиљаде и хиљаде гладују по великим градовима, лежећи по мемљивим становима и дуго проводећи живот скотова.

Рат рату! — уздикује социјална демократија. Нећемо више ни за чији рачун да ратујемо; нећемо да будемо ничији вајамници, ничији „каноненфутер“ (топовска ђулад); ничије средство за постизавање себичних циљева.

Рат рату! — орило се од Петрограда и Мске до Беча, Берлина и Париза кад су храбри руски, легијони полазили на далеки исток да се боре за част и интересе Русије и за интересе оних истих руских радника, који вичу „рат рату“, а чији ће продукти да нају своје пијаци тек кад прокрче пут топови.

Клицало се против рата у Русији, а секундирали се у осталим крајевима свијета.

Да, рат рату! — осврће се на оваква резоновања један либерални немачки лист. Сва се проија тога покрета за васпостављање царства љубави, слоге, једнакости и мира на овој грешној земљи — вели тај лист — и састоји у томе чудноватом покличу. Идеја љубави, слоге и једнакости треба да дође до побједе помоћу рата! Није ли то очигледан доказ, да и противници рата налазе да се ипак ништа без силе не може сузбити? Каква проија: бијем те да ме волиш; топове ћу наперити на тебе, бомбе ћу ставити под зграду твојих тековина, да би те одучио од ратничких навика! Желите да не буде више рата да се људи не свађају, да живе у слози и љубави, и ту жељу хоћете да остварите помоћу анархистичког ножа, социјалистичког свиреног штрајка, који укочи цио државни и народни живот, и помоћу револуционарске бомбе, која тековине културе баца у ваздух. Тако су своје идеје проповиједили татарски канови и хунски Атила: „огњу предајте све што неће с нама“!

Неће — продужава поменути лист — никада престати узроци, који вазивају борбу између људи. Ратова је било и биће их док буде свијета и вијека. Царство љубави и слоге не може на земљи ни да се замисли. Увјек ће бити господара и слуга, богаташа и сиротиње, тла чителја и потлачених, радосних и у свему изобилних и најљућих патника. Није једнакост послједња солуција рјешења питања о правди, истини и личном добру. Некоме мора да буде рђаво да би некоме било добро. Једнакост би донијела парализу човјечанства; она би начинила да буду изливше врлине: пожртвовање, вјерност, љубав према ближњем, самоодрицање кад би којим случајем сви постали једнаки. Јор кога да сажалевамо ако сви будемо једнаки у добру; коме да дијелимо ако сви будемо једнако богати; кога да хранимо ако сви будемо сити? Задатак је данашње социјалне борбе, не да се изједначимо, већ да отупимо оштрице крајностима с једне стране изобиља, с друге сиротиње, која до неба вапије. Наша жеља да прибавимо поштовање правди, истини и јавноправности не смије да води у апсурд. Кад не би имали зашто да се боримо, постали бисмо анемични и апатични, неспособни за живот. Не; неко ће увјек бити горе, неко доље већ и зато, што сви нијесмо ни рођени са једнаким умним способношћима. Противности ће се изравнавати силом разума, постојаношћу увјерења, тврдоћом морала, колицином материјалних средстава и ва крају крајева — мегданом. *Vive est militare*: живот је перманентно ратовање. Слабији умно, морално, материјално и физички увјек ће покрити љешевима својим поље утакмице. Бојна поља пролију крљу својом, као побјеђени, слабије наоружани, непотпуно извјезбани и недовољно храбри. Поља културне, финансијске и економске утакмице покрију не љешевима, већ читава нација, непродуктивна духа, нерадљива, непрактична, разривена унутра, неугодна с поља. Зар данас нема

много страшнијих бојева на економском пољу но што су били они предвидинама Портартура? Вредноћа, практичност и продуктивност једне велике нације доводе у роцтво мањих нација. Језа нас је подухватала кад смо читали депеше о гомилама љешева на манџурском ратишту и клели смо се свима свецима и јеванђељем против тих „свирепости“, док нам међутим са свим обично изгледа кад једна држава затвори своју границу за увоз из друге државе и тиме на један пут гладује неколико хиљада. Биће ратова увјек само зато, што на земљи има великих и малих и што велики теже да буду већи, а мали да могу живјети. Уклоните велике рибе, па мале никад неће ни помишљати на отпор и јачање своје снаге. Напредовање у цивилизацији састоји се у усавршавању средстава за одбрану и напад, а култура нас учи, да силу средстава што блаже примјењујемо. Ви данас имате на бојним пољима страшне топове, који у два часа покосе више жртава него ли Атилине хорде за двије недеље; али зато у Атилино вријеме није било Друштва Црвеног Крста, већ је резон тадашње културе допуштао да се и рањеници поубијају.

Тако се од прилике у либералној Европи одговара на поклич: рат рату!

Политичке вјести

Изјава француске владе. Послије пада Рувјеровог кабинета у Француској је на управу земље дошао кабинет Сарининов, у који су ушли први политичари француски. Нова влада, коју називају „великим министарством“, представила се парламенту, пред ким је дала ову изјаву:

Влада је потпуно свјесна садашњих тешкоћа, у којима се налази. Министарство је сложено у извођењу програма корисног за све републиканце и мирном вршењу избора, који ће бити за неколико недеља. Инвентарисање црквених имања наишло је на неоправдан и веошечиван отпор. Нико не жели да се ограничи слобода вјерских осјећања и убодјења. Закон о одвајању државе од цркве извешће се у либералном духу, али нама је дужност, да свуда зајамчимо вршење закона. Влада ће штитити чиновнике, али они мораће да поштују дисциплину и законе.

Влада неће тријети антимилитаристичке агитације. Она ће од свију официра подједнако тражити да поштују војничке прописе и републиканске законе. Војска је и сувише увјерена о брзи парламента према њој. Ми нећемо престајати да не појачавамо моћ народне одбране, учвршћујући што више везу између републике и војске.

У финансијском, привредном и социјалном погледу влада ће гледати да изводи реформе, нарочито оне, које се односе на пензион фонд радника. Немила и тешка катастрофа у Куријеру, чије ће узроке влада оцјенити непристрасно, даће још више повода влади да се занима радничким стањем и да изнаходи средства и начине, да се такве немиле катастрофе више не понове.

У погледу на спољашњу политику, нова француска влада дала је

ову изјаву. Намјерни смо, да продужимо политику својих претходника, одобрену од парламента, политику, коју изискује наш постојај у Сјеверној Африци. Потпуно свјесни права и животних интереса, које по дужности наша дипломатија треба да чува, убјеђени смо, да ће бити заштићени примјењивање тих права и нормални развој поменутих интереса без повреде интереса ма које друге силе Исто тако као и наши претходници, чије свјесно држање морамо да признамо, и ми се надамо, да ће то држање отклонити све појављене тешкоће. Вјерна савезу, чији благотворни утицај подједнако осјећају Француска и Русија, и пријатељствима, чију смо поузданост и вриједност могли да оцјенимо, Француска чува у свијету положај, који још више утврђује правду и мир, имајући увјек у виду задатке, пред које француска нација у даним приликама може да буде стављена. Тај дух мира и правде и даље ће нас водити и пратити, и с тога ми ћемо поуздано водити политику, која ће служити интересима отаџбине и свјетског мира. Изјава се свршава позивом, да сви републиканци буду сложни.

Четврта диоба Пољске. Несрећни пољски народ! Мало му је што је, благодарећи својим изродима великашким, био три пута плијен туђе диобе, већ треба да буде и четврти пут диољен. Како јавља пољски лист „Слово Пољско“ што излази у Галицији, у Петрограду намјеравају да један дио руске Пољске продаду Њемачкој Речени лист вели, да зато у руској Пољској нијесу ни уведено изборне реформе, како би послједице било већих народа, што би влади руској послужило као изговор за продају једног дијела Пољске Њемачкој. Та би продаја требала да се изврши зато, да би се новцем добиеним од ње довели у ред руско финансије.

Ова севазиона вјест од почетка до краја демантована је из Петрограда, Берлина и Беча. Петроградски деманти воли, да је та вјест тако смијешна, да у њу нико не може вјеровати, нарочито зато не, што руско финансије добро стоје тако, да је изливно продавање Пољске Неки пољски листови толико су заслијепљени мржњом на Русију да се не стиде и оваквих измишљотина, које општој словенској ствари могу само да шкоде.

Патриотизам мађарских дама. Изгледа да баш није све онако, како су органи мађарске коалиције наричали о патриотизму мађарских дама из аристократских кругова. Неки су листови на име саопштили, да су се мађарске аристократске даме скупиле на стареу код баронице Вечеј у Пешти и да су том приликом поскидале са себе своје наките и адијаре, прилажући их ва ове чиновнике, које је Фејерваријева влада отпустила из службе. Једна дама, грофица Аурелија Десевши, према саопштењима у листовима, највише је привијела на жртвеник отаџбине. То је лист „Мађар Хирлап“ толико одушевило, да је помолутој грофици његово уредништво послало писмо, у коме је моли, да му пошаље за лист своју слику, да би сав сви-

јет видео ту патриоткињу. Бечки социјалистички листови саопштавају одговор грофице Десевши. Она у своме писму наводи како није ни била на сореу, јер је у жалости и како, колико је њој познато, овакви прилози нијесу чињени ни на једном сореу. И тако, то је била само једна реклама, коју сада бечки листови с подмијехом пропраћају

Књижевност, умјетност и просвјета

„Шта је карактер“ Дворска књижевница Мито Стајића у Биограду прештампана је из „Учитељског Листа“ и ових дана у засебну књижицу издала рад учитеља г. Шпадијера „Шта је карактер? Подјела карактера, поправљање и развијање карактера (по Смајлеу и другима)“. Укратко приказујемо ову књижицу нашем читалачком свијету. Једно с тога, што ју је наш учитељ написао, а друго што се она вањна предмет, који служи као основ цијелокупног друштвеног васпитања. У овој књижици писац расправља о карактеру; прта разне његове типове; показује начин и средства како се васпитањем долази до честита и ваљана карактера. Истиче још и своје посљедице, како и одрадају људи могу свој карактер усавршити и дотјерати. У данашње доба, када су друштвом прилично овладали квареж и егоизам; када су прани карактери — чедик карактери — врло ријетки, ова ће књижица добро доћи сваком писменом човјеку, а особито онима, који се занимају васпитањем омладине, па били то родитељи или учитељи. Техничка израда ове књижице геома је добра; велика је 32 странице обичне осмине, а цијена јој је само 40 хелера. Може се добити код писца.

Учитељи и сештетници — та једина сеоска интелигенција — требало би да ову књижицу, која подупиру њихов васпитачки рад, распоресту међу нашим читалачким свијетом.

„Бранково Коло“. Читавцама је познато да „Бранково Коло“ у мало што није прешло године престао излазити због слабог одзива публике. Али, пошто се са многих родољубивих страна листу притекло у помоћ, то он и на даље излази под уредничким одличним приповједача ерског Паје Марковића—Адамова, доносећи одабране радове из наше лијепо књижевности. И 9. овогодишњи број овога ваљано уређеног књижевног листа изишао је с одабраним и лијепом садржином.

„Бранково Коло“ излази у Ср. Карловцима (Slavonija), сваког четвртка. Ције на је листу за Аустро-Угарску, Босну, Херцеговину и Црну Гору на годину 10 круна, на по године 5 круна, на четврт 2 круне 50 потура (или филира); за Србију и све остале земље годишње 14 д. 40 п. или франака, на по године 720 динара или франака, на четврт године 360 динара или фран. На Босну и Херцеговину прима претплату Књижевница Пахера и Книшва у Мостару; из Србије само Књижевница Велимира Валскића у Биограду; а из осталих земаља само Администрација „Бранково Коло“ у Ср. Карловцима. Претплата се прима само у новцу (нишшто у маркама и т. д.)

„Илустровани Гласник“. Изишао је 9. и 10. број „Илустрованог Гласника“ који излази у Новом Саду, са овом значајном садржином: 1) Реформа нашег

позоришта. 2) Црвени каранфили. 3) Опасан пут. 4) Мајчина љубав. 5) Пјесме. 6) Биљешке. 7) Разнолије из бијелог свијета, а са овим сликама: 1) Црква Грачаница на Косову 2) арапска школа 3) Како на истоку прорачу судбину. 4) Иа Бајић ерп. композитор. 5) Степа Мокрањец ерп. композитор. 6) Пророчица на сачку прорече судбину. 7) Српска умјетница Тинка Лукићка 8) Никола Кремановић. „Илустровани Гласник“ излази два пута мјесечно, а цијена му је само четири круне на годину боље издане шест круна за Србију и Црну Гору обично издане шест круна, боље осам круна. Је дан број рало се шаље на захтјев на углед бесплатно. Претплата и рук писнаљу се на адресу: Iustrovani Glasnik, Novi Sad (Ugarska)

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

О АЛКОХОЛУ

Алкохолна или спиритиозана пића троше се свакодневно као хлеб и вода готово у цијелој свијету.

Алкохолна пића троше се и код нас у великој количини.

О дјелству алкохолних пића, која се толико много троше, слабо се што зна и води рачуна. Многи мисле да су не само нешкољива већ чак и корисна.

Њихово убиствено дјелство виде многи само на жртвама које је алкохол потпуно упропастио: Међутим алкохол утиче штетно у много ширем обиму на цијелокупан живот народни. Нарочито о томе утицају биће говора у свим редовима.

Пијанство или алкохлизам је један од најтежих порка и страсти који упропаштају како појединце тако и читаве народе.

Пијанство је исто тако тешка мржа као и најопаснија болест.

Алкохлизам са сифилисом и туберкулозом три су зла која су подједнако опасна по здравље и опстанак народа. Ипак алкохлизам изгледа да је од свију најопаснији, јер он у великој мјери припрема земљиште и за туберкулозу и за ширење сифилиса и других венеричних болести.

Сва пића којима се човек може опити садрже у већој или мањој количини алкохола или спиритуса, и због се тога алкохолна или спиритиозана пића.

У алкохолна пића рачунамо: ракију, коњак, рум, вино, пиво, разне ликере и друга реба пића.

Сва алкохолна пића добијају се врењем или непосредно из биљног шећера, као вина и ракија, или посредним претварањем скроба у шећер, па онда у алкохол и угљену киселину, као пиво, ракија од кромпира и др.

Материјал од кога се добијају алкохолна пића врло је разнолик.

Од шљива, коњине, кромпира и жита добија се ракија. Ова је најчаче и најштетније алкохолно пиће, јер садржи највише алкохола (30—50%). Ракија је и у најмањој количини шкољива здрављу.

Од грозја се добија вино, од јабука и крушка јабуковача и крушковача. У вино има мање алкохола (5—16%) али у мањој већој количини може оно бити исто тако штетно као и ракија.

У пиво, које се добија од јечма има најмање алкохола (2—5%) а има нешто и хранљивих састојака. У већој количини која се обично пије, и пиво је штетно здрављу, као и сва друга алкохолна пића

ница, мантана мјесто брдо, страда ферада мјесто гвездени пут, аренда мјесто закуп, касарница мјесто месарница, механа мјесто крчма, сперанца мјесто нада, постанца мјесто велика сила, провиђење мјесто примисао Божије, сигурно мјесто јамачно (без сумње, поуздано), и т. д. и т. д.

Осим овога имамо у нашем језику много кованца, или без потребе узимамо једну ријеч мјесто друге, или је удешавамо према некој туђој ријечи, као: двојба мјесто сумња, двојити мјесто сумњати, захваљити се мјесто захваљити коме на чим, ушав мјесто ушвај, уплависати мјесто утицати, министарство тијех дјела мјесто министарство тијех послова, дјеловођа мјесто пословођа, жалти боже мјесто на жалост, далеко већи мјесто много већи, чланница мјесто члан, управљајући мјесто управитељ, и т. д.

Овај и други кукљ треба да трије бимо из нашега језика сваком приликом. Зато смо сви позвани, а и овоме чланчају смјер је, да не само истакне горње ријечи, већ и да проговоримо које више о ријечи управљајући, која је заузела код нас мјесто, које јој по праву припада.

Многи пијено да ријеч управљајући и ријеч управитељ значе једно те исто, те да се могу потпуно замијенити; а неки чак суде, да је значајније назвати се управитељ него управљајући, те се неки члановица као из скривности с црам другова и потписују управљајући. Управљајући јесте прилог времена садашњег, (participium praesentis), који се глаголски облик мијењао

Осим што се непосредно из ових биљних дјелова добијају разна пића, праве се данас у великој количини и тако звано вјештачка пића, а највише вино и ракија од обичног спиритуса и других састојака: боја, киселина, шећера, мириса и другог којегчега.

И у овим природним и у вјештачким пићима налази се један и исти саставни дио — алкохол или спиритус.

У вјештачким пићима м же се наћи још и других штетних састојака, те су ова пића још штетнија здрављу него и природна.

Дјејство алкохола у овим пићима је свакеме добро познато. Од сваког тог пића се може човек опити. Осим тога што алкохол м же човјека опити — обезнанивти, може га потпуно убити, ако га су више пије. И најрасна смрт од пића или тровање алкохолном није тако ријетка ствар. По једној немачкој статистици много се више људи напрасно струје самим алкохол-м него скупа свима отровима.

Опијеност се примјеђава обично при пијењу већих количина алкохола. У мањим количинама не мора да наступи одмах опијеност, особито код људи који су на алкохол навикли.

Мале количине утичу на човјека шта више врло пријатно. Производе извјесну топлоту у желуцу. Мало доцније лице се зарумени а била почну живље куцати. Човјек постане много расположенији и веселији.

Сви покрети постану живљи, особито човјек постане говорљивији.

Све ово производи алкохол што има особину да шири крвне судове у тијелу.

Осим овог дјејства на крвне судове, главно је дјејство на живце.

Још од почетка дјејствује алкохол на живце производећи узетост живца.

То се најбоље примјеђује код људи које ухвати пиће, што им ход постане несигуран, језик тежак те с муком изговарају ријечи. А исти покрети су у поште несигурни док не наступи потпуна узетост цијелог тијела и знаос — бесвијест.

У крајњем случају наступа смрт услед узетости свију тјелесних органа.

Не само да алкохол овако штетно утиче на здравље док још траје његово дјејство, већ оставља још дуго времена трага, кад у тијелу не буде ни једне капи алкохола. То је познато стање под именом „мамурност“. У томе стању глава је тешка као рабијена, тијело тијеко као сатрвено. Човјек изгуби сву свјесину и вљу за рад и проктјев за јело. См га мори ужасна жеђ.

Свакодневном употребом алкохола навикне се човјек на њега тако да се његово дјејство не опажа у толикој мјери као код оних који на њега нијесу навикли.

Ова навика иде тако далеко да се ти људи врло рједко осјећају без њега.

Али то, што се човјек на алкохол навикне, што се на њему не познају знаци опијености, не значи, да алкохол не утиче штетно, већ значи да се то штетно дјејство не опажа одмах.

Осим тога алкохол разнолико утиче на разне људе. Има људи који доиста имају необично јаке живце, који могу алкохолу дуго да дају одбора, као што други имају необично издржљив желудац и без велике штете по њега могу да сваре огромну количину јела. Такви људи су наравно врло ријетки. И баш за то што су ријетки падају јако и счи, док се оно што је свакидање често лакше превиди.

И такви људи онда служе као примјер, како алкохол није штетан, јер је

неко доживио дубоку старост пијући сваки дан ракију и вино. Колико пак људских бића пропадне од алкохола, почевши још од колџевке па до најбољег доба људског, о томе неће нико да води рачуна. А да је таквих много више доказали су љевари који су се нарочито таче бабили и посматрали утицај алкохола на наше здравље.

Дјејство алкохола у мањим количинама код свакодневне употребе такође оставља извјесног трага. Његово дјејство може се најбоље упоредити са дјејством водене капљице, која невдљиво али стално дуби најтврђи камен.

Тако и алкохол свакидањом употребом лагано али стално нагриза све органе у нашем тијелу.

Као што смо поменули, алкохол најприје и највише утиче на живце и на мозак. Дјејство на мозак опажа се највише у пројени дупћивих способности и у карактеру. Алкохол слаби у великој мјери памћење. Алкохолчари су већином забравни људи, а дјеца којима се даје алкохолних пића најслабији су људи, најтеже уче, што сви наставници потврђују. Осим тога цио карактер постаје слабији. Самохвалисање, прецењивање своје снаге и памети, особине су којима се највише одликују пријатељи алкохола.

Уз то постају лако склони на свађу, и бој. Највише изгрда па и злоћина, особито тјелесних повреда, изврши се у напитом стању. И то опет најчешће по мјестима гдје се алкохол погавито троши, а то је по механама и кафинама.

Осим ових рђавих душевних особина, које постају злоупотреби алкохола, страдају и остали живци. Очи вид слаби. У рукама и ногама наступа дрхтавица. Даље проузрокује алкохол много теже и опасне болести на живцима: Узетост и сијевање удова услед запаљења живца, алкохолно сушење кичмене мождине и пијаначко лудило.

И на друге органе утиче алкохол врло штетно. На органе за варење утиче штетно и у мањој количини разблажујући желудачни сок и стално дражећи желудачне жлезде. Особито штетно утиче алкохол кад се пије на празан желудац, као што је обичај код нас да се прије јела пију горке ракије или пиво.

Ушљед дже употребе алкохола толико се ослаби и рашири желудац, да најчешће не може никакву храну да свари, већ све прврати што у њега дође. Особито је мучно јутарње повраћање код алкохолчара. Ни од осталих органа за варење не остаје ни један поштеђен од штетног утицаја алкохола, највише пак страда прва цигерница или јетра.

Посљедице тровања алкохолем су отврдуће јетре и скупљање воде у трбушној дупљи, тако звана водена болест.

Алкохол такође штетно утиче и на крвне судове и срце као и на плућа. Ушљед сталног и прекумјереног ширења судова шири се срце а крвни судови отврду и лако прскају, услед чега врло често алкохолчари страдају од кашље (шлога). — У опште нема ни једног органа у нашем тијелу, на који алкохол више или мање, раније или доцније, штетно не утиче.

Зле посљедице утицаја алкохола већ показују се само на здрављу онога ко га пије, већ остављају трагеве на потомству алкохолчара. Народна изрека вели: „Блесав дјеца од пјана оца“. И доиста дјеца алкохолчара рађају се са многим тешким манама, као што су разне душевне и живчане болести. (Слабоумље, падавница, код дјеце позната под именом „фрас“) Дјеца

једној или двијема или већини школа. Доиста може се потписати: школ. управитељ, или управитељ школе (или школа ако их је више). Ако се на пр. потписује на акту школском, који има назив изјесне управе, онда је довољно потписати се и управитељ, јер сама фирма показује чега је управитељ и у којему броју; ако пак не постоји фирма на акту, а управитељ је много позната личност, онда се потписује потпуно, као: управитељ Цет. М. О. Школе (или школе), или управитељ (а не управљајући града Цетиња, или управитељ цет. поште, и т. д.

Како је постала ријеч управитељ тако су постале и ријечи: родитељ, хранитељ, учитељ; а на основу досле реченога не треба докљивати, да се мјесто родитељ не може рећи рађајући, нити мјесто хранитељ — хранећи, нити мјесто учитељ — учећи, ни мјесто управитељ — управљајући.

Да сведемо рачун. Излази начисто, да ријечи: управитељ и управљајући нијесу сродне по значењу — синонима, те се и не могу упоређивати по обиму. Прилог управљајући не смије се употребљавати као додаток подмету (као придјев) већ као прави прилог. Дакле, сваки овај грешак, који употребљава прилог управљајући мјесто именованог управитеља и цијени да имају исто или скоро исто значење.

алкоголичара, која су већином и умно и тјелесно звржљала, напљеђују увијек и страст за пијењем.

Кодико штетно утиче алкохол на здравље одраслих, у толико више утиче убитачно на дјечије здравље. За дјецу је свака кап алкохола најљући отров за тијело и душу.

Алкохолу је приписивано осим тога што храни, да даје снагу и издржљивост и да чува од зиме.

Све су ово само заблуде о алкохолу.

Показало се да у ствари не постоји, и да на против код алкохол пије прије се при сваком тјелесном и умном раду умори, и теже подноси и зиму и топлоту.

Људи који издржавају велике напре при утркивању, веслању, пливању, а тако исто и путници у ледене пределе као и они у жаркој земљи, уздржавају се потпуно од сваког алкохолног пића, јер су искусили да им је он највећи непријатељ.

Осим штетног утицаја на здравље, утиче потрошња алкохола врло штетно и на економско благостање народа.

Гдје се одомаћи пијење алкохолних пића, особито ракије, наступа осиромашење и биједи.

Јер се узалуд баца новац за ствар, која није ни у ком погледу ни корисна ни потребна нашем здрављу, напротив, као што смо видијели, само нагриза и руши, разуми мути и наводи људе на неупутна дјела, за која се цијелог живота морају кајати и испаштати.

Многи дају један знатан дио своје зараде за пиће, оскудијевајући за то у много прецим потребама као што је храна, одјећа и здрав стање. — Као што смо видијели, алкохол није у стању да повећа нашу снагу. Тако исто не може послужити ни као права храна. Јер, и ако садржава у тијелу као и друга хранљива, и производ извјесну топлоту, ипак нагриза тијело и тиме више шкоди него што му користи.

Алкохол, који је на првом мјесту живачни отров, не може у исто доба бити и храна.

Алкохол једино може по неки пут да буде користан као лијек, али и тада не треба с њим правити злоупотребу, већ га као и сваки други лијек узимати само кад то лекар нареди. И са њиме као и са другим лијековима чини се веће зло него каква полза, кад се преко мјере и без потребе употребљује.

Алкохол, у опште слабећи тијело, припрема земљиште за сваку болест. Ствар је искуства, да код алкохол пије теже преболди сваку болест. Нарочито се много заражавају људи венеричним — полним болестима, не само у напиту, већ и у веселом стању.

За један часак заборави испашта се послје цијелог живота, па чак и потомство горко испашта те грјехове.

Алкохоличари падају редовно на терет друштва коме ништа не привређују. А њихове породице, које они не могу да исхране, такође су друштву на терету. И у биједи и немаштини подлежу сваком пороку, а најчешће блуду.

Алкохолизам се сваки даном и међу нама све више шири и пријети да нам навеса све веће штете. Мало је људи који су так умијерени да никад не пију више него што би то било од видне штете. У осталим потпуно нешкољиве количине биле би тако мале, да би се ријетко ко могао са њиме задовољити.

Треба имати на уму да је свака пијаница почела умјерним пијењем.

Алкохол није као друго пиће да може жеђ загасити, он све већу жеђ отвара тако да су сваки даном све веће количине потребне.

Код нас се пије врло много ракије. Она је, као што је речено, најштетније и најопасније пиће. Њу пије маса нашег народа. Она је до сада успростила безброј људи који су били у најбољој снази за рад. Било да им је порушила здравље, било да су сваки посао запустили услед ове пакле страсти.

Поред ракије, рђава храна и друге рђаве здравствене прилике уназадиле су наш народ у погледу здравља у толикој мјери, да нам половина регрута није способна за војску. А људи преко тридесете године су већ пуки старци и за рад не способни.

На селу још постоји опасан обичај да се и дјеца даје ракије, као што је исто тако штетан обичај по варошима да се дјеци даје пиво и вино. Тако се дјеца још из малена навикавају на тај штетан обичај пијења, кога се послје цијелог вијека не могу ослободити.

Каже се да је једно зло никад само не долази. Тако је и овдје. Поред упрошћивања здравља и новца пијењем алкохола, цијанчење води кафанској животу, пошто се највише по кафанама и пије. Тај кафански живот опет разара домаћи живот, у који алкохол уноси још свађу и раздор међу све чланове породице.

На селу се толики људи одају томе наопаком животу, остављајући свој посао и кућу, проводећи по цио дан у кафани, гдје се опијају, коцкају, парнице и туку.

По варошима људи остављају кућу и породицу и све своје слободно вријеме

проводе по кафанама. Чак се у кафански живот увлаче дјеца и жене.

Сав јавни живот је у кафани. Кафана и пивнице постале су мјеста гдје се врше сви наши важнији послови. — Исто су тако сви наши обичаји скопчани са пијењем. Не може бити ни једне свечаности ни једног састанка ни виђења без пијења алкохола.

У таквим приликама врло је тешко бити умјерен. Ту влада право пијење под морање Друштво које вије не трпи никог не само да не пије, него мора да пије више него што може и хоће.

Многи не могу ни да замисле дружењем без алкохола, као да је он покретач и душа њена. Да ово није тако, најбољи нам је доказ да се и данас људи могу скупити и весело провести заједно без алкохола као што се скупуљају људи да виде и чују што лијепо (у поворишту, на концертима), да се забаве и поуче.

Наши стари скупуљали су се око гуслара да чују његову пјесму и да се напајају снагом и вјером у бољу будућност, а не да испијају чутуре као што се то данас на жалост ради на данашњим скупуљавима.

Да је могуће бити без алкохола и да се опет задовољно и лијепо може живјети доказују нам толики људи у других народа који су се потпуно ослободили тога зла — алкохола.

Из живота тих потпуно травених људи који се данас на милионе брје, види се да они и дуже живе, и мање се разболевају, да су им дјеца здравија и да мање умиру, него они људи који и умјерено алкохол треше.

Ми не замишљамо да је могуће једним потезом избрисати с лица земље обичај пијења.

Ми смо хтјели само да укажемо на опасност свакодневног и редовног пијења алкохола.

Хтјели смо да укажемо на штету коју нам чини здрављу и цијелокупном нашем животу.

И најзад хоћемо да опоменемо на првом мјесту родитеље и наставнике да чувају дјецу од алкохола као од најљућег строва њиховог здравља и развића.

На коју бисмо имали да одговоримо још на једно питање: које је најздравије пиће кад је алкохол искључив?

Најздравије и најприродније је пиће добра вода, јер без воде нема живота.

Сва жива тијела садрже воде у себи; човјечије тијело се састоји из више од двије трећине воде. Алкохол се налази само тамо у природи гдје се жива тијела распадају.

Алкохол производи ситне гљивице које растарају биљне дјелове у простје састојке а производ њихов је алкохол, који и њих саме убија кад га у довољној количини произведе.

Алкохол, који од свог постанка разарава жива бића, и који убија своје ствараче, свакако не може бити ни човјечијем тијелу од користи, већ и њега исто тако разарава, а нарочито пријети да разори највећу тековину људског рода — човјечији мозак и све оно што је он до данас створио.

Алкохол пријети да уништи све тековине наше културе и да узметне људе у слабу и крхљаву расу, која неће бити способна да и даље води борбу за свој опстанак.

Једини лијек овоме злу и једини спас од ове страховите слике будућности је трезвеност.

„Народно Здравље“
Др. Милош Поповић.

Домаће вијести

(Трговински уговор с Аустро Угарском). Како постоји нада и увјерење, да ће се у што скорјем времену закључити трговински уговор с Аустро Угарском, наше министарство финансија продужило је још за два месеца царевне аустријских производа по минималној тарифи као што је и до сада чинило за државе највећег повлашћења.

Тако исто и аустријске царинске власти, по договору с нашем владом, третирају наше производе, који се увозе у Аустрију, као производе држава са највећим повлашћењем.

(Француско црногорски трговински уговор). Пошто је рок трговинског уговору између Црне Горе и Француске истекао 1. ов. мјес., то је по обостраном споразуму важност старог уговора продужена до 1. јануара 1907. с наодом да ће се дотле закључити дефинитиван нови трговински уговор.

(Преминуо). У Кичеву је умро 1. ов. мјесеца у 91. години живота Мило Стеванов Вукотић. Покојни Мало био је веома обљубљен код Китуљана. Блаженопочивши Књаз Данило више пута га је одликовао својом пажњом, а нарочито 1851. кад се главни стан црногорске војске налазио на Кичеву.

Лака му била црна земља.

(Командир Беговић) У Подгорици је 2. ов. мјесеца преминуо командир Гигоје Беговић — Лукић. Покојни командир био је необично уважаван и цијењен од свију оних који су га познавали. Кодико је био поштован, најбоље показује сарана његовог мртвог тијела, која је у Подгорици извршена уз учешће многобројног народа из мјеста и околине.

Нека му Бог даде души рајско насеље.

(Барјантар Иво Божов Мартиновић). 5. ов. мјес. преминуо је на Цетињу барјантар Иво Божов Мартиновић послје дугог и тешког боловања. Покојнику је дат барјак 1876. кад је наша војска пошла да заузме Бар. У том боју покојник се одликовао као неустрасав јунак приликом освојења Бара, за што је одликован Ђорђевићевим крестом и Давидовим орденом. Необично је лично јунаштво показао кад је, приликом освојења Бара, требало уништити цијени водоводне, куда је долазила вода у барску тврђању. Међу онима, који су се јавили за тај јуначки подвиг, од првих је био пок. барјантар Иво. Да би истакао то узорно јунаштво, Књаз Господар је пред војском узео у руке топовско буле и рекао, да на њему треба златним писменима исписати име барјантара Иво Божова Мартиновића. За своје заслуге пок. Иво одликован је медаљом за храброст и осталим медаљама за истицане војничких врлина. По свршеном боју и повратку на Цетиње, пок. барјантар Иво постављен је за управника цетињске тамнице, коју је дужност на опште задовољство вршио до своје смрти. Покојник је био веома цијењен и омиљен, што се најбоље могло видјети по многобројном учешћу цетињског грађанства и његове браће Бајица у његовом погребу и сакрани у Бајицама.

Нека му је лака ова лијепа земља, за чију се слободу јуначки борио!

(Из Друштва за потпомагање заната). Друштво за потпомагање заната и трговине у Црној Гори има своју мјесерну књиговећницу на Цетињу. У овој се књиговећници повезују књиге врло лијепо и укусно, а нарочито се укусно повезују првене књиге, на што се скреће пажња управима св. храмава.

(За фонд Николе Сундечића). За фонд пок. Николе Сундечића предложени су још и ова господа: Б. Понаковић 10 кр., Црно Пејовић 5. кр., Стево Огњеновић 10 кр., Стево Вујановић 5 кр., Малаш Квачевић 5 кр., Митар Ђуровић 2 кр., Илија Вулетић 3 кр., и госпођа Марија Огњеновић 10 круна.

(Једна лијепа икона). Символ православне хришћанске вјере илустровао је у наредно црквеним мјестима Илија Вујић Светогарев, чинсвеник биоградског минарства иностран. дјела. Икона је ваврелно лијепо израђена. Цио символ вјере („Вјерују“) илустрован је лијепо иконицама у бојама, испод којих се налази текст вјеровања. На угловима комплетирне иконе налазе се укусно нацртани ликови ерских светитеља, а одозго су слике манастира Студенце и Жиче. Сва ерпка штампана на похвалнице се изјаснило о овој икони и препоручила ју је као најљепши украс сваког ерског дома, у коме се чува вјера праотаца, и сваке ерске школе, у којој се деца васпитавају у религији. Поменути икона може се набавити у књижарници П. Калугеровића на Цетињу, или уредништву овога листа.

Телеграми „Гл. Црногорца“

БУКУРЕШТ, 8. марта. — Алк сандар Диховари наименован је за румунског посланика у Бечу.

ЛАНС, 8. марта. — Број штрајката у Па де Кале износи 59 316. Њихови делегати на броју 177 одржали су сједницу, на којој су одбили са 167 против 10 гласова позуде друштва.

МОСКВА 8. марта. — По „Пр. Вјеснику“ отприлике 20 лица револуверима наоружаних ушло је у Кредитву Банку, која се налази у ердини вароши. те су одвијели 850 000 рубаља и утекли.

РИМ, 9. марта. — Државни подсекретар, одговарајући на интерпелацију у парламенту, изјавио је, да се влада талијанска споразумијева с осталим великим силама како да се поправи весносни положај на Криту.

ПЕТРОГРАД, 9. марта. — Царевим указом одређује се, да активна служба у пјешадији и артиљерији траје три године, а четири године у осталим родовима оруђа.

ПЕТРОГРАД 10. марта. — Суд је осудио уредника „Новости“ на годину дана затвора и забранио из-

лажење листа. Лист је био оптужен зато, што је из Вебеловог говора саопштио извјесне одломке, у којима је било увреде на војску и цара.

ЦАРИГРАД, 10. марта. — Турско посланство у Атини јавља, да су Крићани пошли у Маћедонију и обравовали чете, које предводе грчки официри. Порта ће учинити кораке у Атини и код великих сила.

БЕЧ, 11. марта. — У парламенту је свршено прво читање пројекта законског о изборима и пројекта закона о пословном реду парламента, који су предати нарочитој комисији.

ЛОЉ, 11. марта. — Због непрекидних штрајкова и радничких захтјева, који се не могу испунити, двије највеће фабрике обуставиле су рад и отпустиле 16 000 радника.

ВИРЂИНИЈА, 11. марта. — У угљеном мајдану експлодирала су гасови. Извађено је 10 мртвих, а много их је затрпано.

Објава.

У Неђељу 19-га марта тек. год. извршиће се јавни инкнат за грађу и цијелокупну израду једног војног магазина код лабораторије цетињске. Магазин овај биће дугачак 60 метара, широк 12 метара, а висок са полументом 5 метара и 20 центиметара.

Лициданти који би жељели подузети било цијелокупну, било поједину радњу овога магазина, нека се пријаве више означеног дана у канцеларији Лабораторије на Цетињу на двије уре по подне и нека собом донесу науцију од круна двије хиљаде, било у готовоме новцу, било у непокретном имању зајамченом потврдом власти оног мјеста у којему подузимач стално живи.

Рег. бр. 741

Адм. одјељ. 283—1906 IV—9

Цетиње, 8. марта 1906. год.

Из канцеларије административног одјељења министарства војног.

Зван. 1—2

Службене објаве.

С Т Ј Е Ч А Ј.

Ријешоњем Књ. Обласног Суда на Цетињу од 24. фебруара 1906. год., број 471—IV—1906—67. отворен је стјечај над имовином презадуженог Поц Коделе бив. трговца с Цетиња с тим, да се сви његови дужитељи најдаље до 20. априла о. г. пријаве општинском суду на Цетињу са својим потраживањима поткријељеним односним исправама.

Послје реченог дана ничије се потраживање неће усвојити.

Такође се позивају дужници презадуженог Коделе, да у исто вријеме реченом суду исплате своје дугове.

Број 471—IV—1906—67.

Цетиње, 24. фебруара 1906. г.

Из канцеларије
Књ. Обласног Суда.

Р. 94. Бр. 98 2—2

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Гаше В. Трбишића из Никшића извршиће се 16. марта, 17. јула ове године.

Види оглас у „Глас Црногорца“ број 4. Ка броју 331—256—1906 233—1904

Никшић, 6. марта 1906. год.

Општински Суд
судија: М. В. Мијушковић.

Р. 41 Бр. 113 1—1

О Г Л А С.

На основу рјешења Књ. Обласног Суда, у Никшићу од 15. новембра 1905. г. Број 1432—IV—1905—381.

Износи се на јавну продају дље описана непокретност Вука и Јована браће Мемедовића из Никшића, која је процијењена круна 3 836. За продају одређују се три рока: 20. марта, 20. априла и 21. јула 1906. год. у два сата послје подне. Продаја ће се извршити у општинском суду у Никшићу.

На први рок непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, а на други оће и ниже, али не испод 2/3 процијењене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они који имају на непокретност какво реално право — дужнички повјерљиви и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Сваки је лицитант дужан подложити јемство 10% од процијенете вриједности.

Опис непокретности: 1 во Једна кућа (зидина) једнобојна у варош Никшић, са припадајућим баштом, налазећа се у улици која води обратно касарници и старој вароши, иста је дугачка метара 22 70 цм.; широка са зидовима 12 20 цм.; висока 4 60 цм. На исту кућу има двоје врата са лица и 8 прозора по плану израђених, а тако исто у залицију има двоје врата и 8 прозора, преко дуж цијеле куће мулегија од камена речена кућа има кладифера 116 по најбољем значају — величина баште око исте има 454 м².

2-го До исте куће нове и земљишта попа Ђоке Мијушковића, има потемељенога земљишта 10 м. 70 цм. које гледа лице улице — која води обратно старој вароши и касарници има земљишта ре израђена 240 м² и на исто земљиште има 80 кола камена.

3-ће Једна стара кућа двобојна са 3 одељења и сабом, иста је дугачка метара 9 85 цм. широка метра 7 30 цм. величина баште око исте куће има 248 1/2 м².

4 то Имећу Јована Кртолице куће, и исте имовине налази се уз дуж по истој имовини 37 м. зида сувомеће.

5 то У башњу речење имовине налази се 16 комада шљива посађених.

6 то Ограде од дрвенарије око башта нове и старе куће.

Поменути имовина лежи у границе ове: од истока кућа и башча Јована Кртолице, Ђуро Мијачевић са бошчом, Савета Мијајла Мостарца са башчом и Васо Настић са башчом; од југа поп Ђока Мијушковић са кућом и кап. Бошко Мијушковић; од запада поп Ђока са кућом и башчом, од сјевера улица која води обратно старој вароши и касарници.

Ка броју 324—251—1906.
Никшић, 6 марта 1906 год.
Општински Суд
судија, М. В. Мијушковић.
Р. 415 Бр. 117 1—1

О Г Л А С

На основу рјешења Књ. Обласног Суда у Подгорици од 8 фебруара 1906 број 160 ех 1906 336—1905, изнесе се на јавну продају доље описане непокретности оф. Алексе Бечића на Балабана у Зети, за дуг Бећа Ђурђевића трговца из Подгорице, које су процијенене круна 1110.

Продаја ће се завршити у канцеларији капетанског суда у Голубовцима.

За продају су одређени три рока: 3. априла 3 маја и 3. септембра 1906 године у 4 сата последије подне.

На првом року непокретности се неће продати испод процијенене вриједности; на другом хоће и више, али не испод 2/3 процијенене вриједности, а на трећем року непокретности ће се уступити понудиоцу највише дијене.

Сваки лицитант дужан је положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретностима какво реално право, дужнички повјерљиви и они који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности: 1. у „Бишћанима“ 4 рада оранице у једном комаду граничи: од истока и сјевера пут; од запада Кадровић и Буљбуловић; а од југа Јека Бечића процијенене 960 круна.
2. У „Бишћанима“ 1. коса ливаде у једном комаду, граничи: од истока и сјевера Алексе Бечића; од запада и југа Стано Маровић процијенене 150 круна.
Број 211 ех 1906. 336—1905.
У Голубовцима, 7 марта 1906 године.
— Капетански Суд —
капетански заступник,
Никола Вулевих.
Р. 223. Бр. 118 1—1

О Г Л А С

Према рјешењу књ. обл. суда у Бару од 22. децембра гр. г. број 1760—VII—1903—16, наноси се на јавну продају доље описана непокретност (једна пећ) Тома Пиде из Улице, која је процијенена круна 850.

Продаја ће се извршити у потписатом суду. За продају се одређују три рока: први на 20 марта, други на 20 априла и трећи на 20 маја т. г. у 4 сата последије подне.

На прва два рока неће се непокретност продати, испод процијенене вриједности, а на трећем и више, али никако испод 2/3 од процијене.

Сваки је лицитант дужан положити јемство од 10% од процијенене вриједности непокретности.

Позивају се сви они, те имају на непокретност какво реално право, дужнички повјерљиви и они који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Један дућан у коме је пећ са два потребна одељења, иста је међу зидовима дугачка 6 метара а широка 5 20 м. Материјал је у доста слабом стању.

Граничи: од истока главном впр. Улицом, југа општинским земљиштем и од сјевера дућаном Шаћара Колара.

Број 56.
Улица, 28. фебруара 1906 г.
Општ. Суд. Вар. Улице.
Р. 183 Бр. 123 1—1

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Јављамо свијема *К. Ц. Оловним школама*, да ће најдаље до 15 марта о. г. изаћи из штампе

П Р В А Ч И Т А Н К А

од Ђура Поповића, ново поправљено и попуњено издање, а цијена јој је 40 хелера.

Нарудбине треба одмах упућивати књижари Калуђеровића, која ће књиге неодложно доставити.

Цетиње, 1. марта 1906

Управа
Државне Штампарије.

Приватне објаве.

О Г Л А С

По рјешењу Одбора ове Општине, одобреном актом г. Министра Унутр. Дјела, Управа ове Општине продаје на јавном инкиту, радњу, општинске нове куће у овој вароши.

Кућа ће бити дугачка 12. а широка 10. метара са зидовима.

Инкават ће се држати у канцеларију потписате Управе, на 26 овога мјесеца од 8—12. сати прије и од 2—5. сати последије подне; и радња тога дана уступати понудиоцу најмање цијене, т. ј. ако услови буду повољни.

Позивају се сви они који желе лицитирати, да реченог дана изнесу присуство у лицитацији.

Са ближим условима рада, лицитанти се могу сваког дана и прије одређеног рока упознати у канцеларију ове Управе.

Сваки лицитант, предходно је дужан подложити у готову новцу кауцију 1500. круна; или у непокретним добрима, која по најчистијој цијени вриједне до 3000. круна, о чему је дужан донијети ваставу признаницу, иначе без тога нема права лицитирања.

Број 207. 40—1906
Даниловград, 2 марта 1906.

Управа вар. општ. Д. града.
председник: кап. Т. Ђуровић.
Р. 160. Бр. 107 2—3

Јован Милошевић — Трст

комисионарски посао трговина на велико у колонијалној роби, дрогарији, јужним воћем и т. д.

Имаде возе са највећим свестраним увозним и извозним нијацама: Све врсте земаљских производа као орахе, вуну, коњу, звијерку, разно медецинално коријење, лишће, бзбе, и цвијет купује за свој властити рачун и прима у комисију — постизава најбоље цијене, кулантна послуга, провизиона стопа умјерена.
П. п. Бр. 86, 4—26

О г л а с

КУЋУ на средини пристана улцињског, 8 комара, кухиња, магазин, у авлији засебна кућа за праће дрва и спрему, око куће башча су двије бистијерне;

ЗЕМЉУ у пољу улцињском (ораница, ливада, гора) с кућом, амбаром и стајом.

Ко жели купити нека се обрати г. Луки Ђуровићу члану обласног суда у Бару.

В. Сило Поповић.
Р. 53 Бр. 121. 1—4

Објава.

Овијем се објављује, да се у Цетињској Царинарници налази један сандук марке **M F S** број 4, којег се власник не зна. С тога се по Царинском Закону члан 74, позива власник истог, да се у року од данас за мјесец дана пријави са односним исправама и прими горе именовани сандук, иначе поступитиће се са истем по чл. 79 алинеа 3-ћа.

Број 70.
Цетиње, 10. марта 1906.

Управа Цетињске Царинарнице.
Р. 70. Бр. 125 1—2

Јавна захвала.

Синови покојног Барјактара Кнежевића, пред душоном свога родитеља, приложити ученицима ове школе 12 круна.

На које им у име ученика захваљавам.

Глухи-До, 4. марта 1906
учитељ Д. Вујачић.
Р. 31. Бр. 116 1—1

БЛАГОДАРНОСТ

Приликом превелике жалости — која нас снађе смрћу нашег никда непречаљеног: сина, брата, супруга и оца

Командира

ГИГОЈА Л. БЕГОВИЋА

који се пресели у вјечност 3. марта ове године у својој 61. години живота — сма трамо за најсветију дужност изјавити најтужију благодарност Њ. Кр. Височанству Књазу Господару и Његовом узвишеном Дому на изјављеном саучешћу, које нам је ублажило бол за малим покојником.

Особиту благодарност дугујемо министру вјном г. бригадиру Јанку Вукотићу и команданту ветеке бригаде г. бриг. Велики Лазовићу, који унишеше све, да тужну свечаност при погребу увеличају. Хвала г. г. официрима и војницима Горњо Зетског батаљона, који свесрдно ожалише свога командира. Нека је хвала Подгоричанима све три вјероисповијести, Кучима, Братоножићима, Пиперима, Вјеловљанима, Љешњанима, Љешкопољцима, Зебанима и Загарчанима као и Грудима, који покојника у болести често похађаше и напошљетку до вјечне куће депротише.

Дубоку благодарност дугујемо подгоричком свештенству, „Пречаком Друштву, а особито заст. пресјед. обл. суда г. Саву Церковићу и загарачком учитељу г. Велимировићу, који се са онако дирљивим говорима с покојником опростише.

Велику захвалност дугујемо обл. лекару, госп. др. Банцу за његов свесрдно двоглашња рад око покојника у његовој тешкој болести.

У исто доба најсрдније благодарио свијема, који нам телеграфски или писмено изјавише своја саучешћа у нашој преголемој жалости и жалимо, што нам не бјеше могуће сваком посебно захваљити.

Подгорица, 10. марта 1906. г.

У име ожалошћене породице:
Брат оф. Велиша Беговић с осталим родбинем.
Р. 223 Бр. 126 1—1

ЈАВНА ЗАХВАЛА

Са ожалошћеним срцем и болом — јављамо свим нашим сродницима, кумовима и пријатељима тужну вјест, да је наш никад неизборљиви син, брат и синовац

Ћ ЛУКА ВУКЧЕВИЋ,

изненадно преминуо 2 фебруара ов. год. у 21. години свога живота, у Азлетону — (Америка).

Приликом ове наше жалости искрено захваљујемо „Српском Добротворном Друштву Св. Ђорђе“ у Азлетону, које не пожали труда ни трошка, те нашег милостивог Луку као свога члана свечано сахранише и над гробом дирљив говор одржаше.

Срдчна хвала нашој браћи Црногорцима и Приморцима, који се при погребу нашег милостивог покојника својски трудеше — братски га ожалише — и до вјечне му куће испратише.

Вјечна хвала Љубитиљанима, Косијерима, Штитарима, Релеама и нашој браћи племеницима из Томића и Микулића, који ва глас смрти нашег покојника дођоше и у нашој жалости учествоваше.

Хвала свима који ма чим било ублажише нашу жалост.

Микулићи, 5. марта 1906.

Ожалошћени:

мајка Стана, браћа Саво и Ђуро, сестра Ђурђа, стриц Мило, рођаци Илвија и Перо са осталим братством.

Р. 150 Бр. 127 1—1

ЗАХВАЛНОСТ

Приликом смрти нашег доброг и непрежаљеног брата односно мужа, оца

Ћ ИВА БОЖОВА МАТИНОВИЋА,

који се пресели у вјечност 5. марта ов. г. у 60. ој години живота, изјављујемо најискренију благодарност свим сродницима, пријатељима и племеницима, који нам било лично било телеграфски или писмено изјавише своја саучешћа у овој великој жалости.

Цетиње, 7. марта 1906.

У име све фамилије ожалошћени брата:

Барјактар Перо Божов Мартиновић.
Р. 64 Бр. 128 1—1

БЛАГОДАРНОСТ

Дубоко дирнут у мојој жалости саучешћем многобројних племеника другова, кумова, компија и пријатеља за јединицом ми сином

Ћ ВЛАДИМИРОМ,

рођен 18/10 1906 умрли 7/III 1906. год.
овим свима и свима који ма којим путем учествоваше у мојој жалости најсрдније благодарим.

Пипери, 9. марта 1906 год.

Ожалошћени:

Отац поп Милета Стојановић, мати Иво и остала родбина.

Р. 58. Бр. 130 1—1

Јавна благодарност.

Приликом смрти нашег никда непречаљеног оца односно мужа

Ћ ТОМА С ПЕТРОВИЋА,

барјактара

који се преселио у вјечност I—III—1906 г. у 59 год. свога живота.

Не можемо пропустити а да из срца не изблагодаримо браћи Кузима који покојника за вријеме тешког му боловања брацки походише а приликом смрти својски сжалише и до вјечне куће депротише.

Особита хвала Пиперима и Братоножићима, који у великом броју дођоше и нашег покојника сжалише.

Хвала г. г. Павлу Маудићу, попу Душану Петровићу који се са дирљивим говором с покојником опростише.

Из срца хвала онима који нам писмено или усмено изјавише своја саучешћа.

Свима и сваком који ма чим ублажише нашу тугу вјечно благодаримо.

Косор, 5—III—1906

Ожалошћени:

супруга Драгуна; синови: Милун, Вуле, Вучета, Ђоко; шћер: Новка.

Р. 125 Бр. 112 1—1

Јавна благодарност.

Ожалошћеним срцем јављамо родбини, пријатељима и познаницима да се наш никад непречаљени шура, односно пријатељ

Ћ ЂУРО ПОПОВ ВУКЧЕВИЋ,

родом из Државиња (Љешанска Нахија)

у цвијету своје младости, у 24. ој год. живота, после тешког једномјесечног боловања, преселио у вјечност, 9 фебруара 1906.

Не можемо пропустити, а да овим јавним путем, на приод мјесту незаблагодаримо мјесном друштву „Српском Јединству „Ловек“ — чији је члан покојник био — које га је онако братски и на свечан начин испратило до вјечне му куће, и у његовој тешкој болести од сваке му помоћи било.

Хвала нека је г. Божу Бекиру, који је највише труда уложио у покојникову болест и старо се око његовог погреба, те да што сјајније испане.

По насоб хвала мјестном свештеннику, брату Русу, о. А. Јарошевићу, који још за живота, покојнику пружи тајну исповијести и св. причешћа, као и за извршено опјело над мртвим покојником.

Хвала нека је, такође, г. г. Анту Чебаћу и Ристу Зечевићу, који нијезу жалили труда ни жртава, како у покојниковој болести, тако и пригодом његове смрти.

Хвала мјестним Србима и Српкињама, као и осталом грађанству Доугласа, који својим многобројним присуством увеличаше спровод милостивог покојника.

И још једном хвала свима и свакоме, ко узе учашћа у покојниковој болести или смрти, и Бог дао, да им добром вратимо.

У Доугласу, Аласка (Америка),
15. фебруара 1906.

Ожалошћени:

заст. Милош Ивановић, пријатељ Јован Поповић

Р. 222 Бр. 114. 1—1

Својим незаборављенима

оцу, мајци и сестри,

даваћу помен у неђељу 12. т. м. ца, у 10 1/2 сати из јутра у цркви на новом гробљу.

Молим, пријатеље, познанике и сроднике за учешће.

Ожалошћени:

Марко Ј. Томовић.

Р. 36. Бр. 119 1—1

НА ЗАПАЊЕ

Чланови жабљачке читаонице даваће парастос свом пресједнику пок. капетану Урошу Шаулићу 18 овог мјесеца у светом храму Пребржењу у Жабљаку ушљед чега се даје ва знање ради присуства покојниковим сродницима и пријатељима.

Жабљак, 2. марта 1906. год.

Подпредседни

Петар Шкерковић.

Р. 43. Бр. 122 1—1